

فیایش در قرن بیستم

انسان، در جستجوی تازه‌ترین و مؤثرترین روش نیایش!

دسته سومی که درست بمفهوم عبادت، پی‌نبرده و هنوز تفهمیده اند که واقعاً معنی و حقیقت آن چیست؟ می‌گویند: «ما نمیدانیم که آیا واقعاً عبادت می‌کنیم یا نه؟ آیا عبادت و نیایش چه معنی و مفهومی دارد؟» در عین حال و با همه قصوری که انسان متمدن این عصر، از لحاظ نیایش و پرستش از خود نشان می‌دهد و همه اشکالتراشی‌ها و شباهی‌هایی که نسبت به آن اظهار می‌دارد، در این حقیقت نباید تردید کرد که: در هیچ دورانی، هیچ‌نسلی، به اندازه نسل کنونی، به آنچه که انسانهای گذشته، از رهگذر نیایش تحصیل می‌کردند، نیازمند نبوده است. اضطراب‌ها و نگرانیهای بشر امروز، از هر لحاظ دامنه دارتر و غیر قابل علاجتر و سختتر از ترسها و دلهره‌های بشر قدیم است. پس چرا برخی تصور می‌کنند که نیایش و پرستش، کاری مشکل یابی اثراست و شانه از زیر آن خالی می‌کنند؟! گاهی گفته می‌شود «علت این است

تا آنجا که ما اطلاع داریم و تاریخ، با ثبت حوادث و وقایع ادوار پیش، راه تحقیق و مطالعه را بروی ما باز گذاشده است، نیایش و توسل بخدا، یگانه وسیله‌ای بوده است که انسان در موقع اضطراب و نگرانی و لحظاتی که می‌خواسته است بهترین و عمیق‌ترین حالات روحی و معنوی خود را ابراز کند، بدان روی می‌آورده است.

ظاهرآ، امروز نیایش در نظر بعضی روقن خود را از دست داده و حتی بعضی از پیروان ادیان و طرفداران مذهب، توجهی کمتر، نسبت با آن ابراز میدارند، برخی از افراد، در حالی که خود اهل عبادت و نیایش هستند، با شک و تردید اظهار میدارند که: «ما با اینکه عبادت می‌کنیم ولی معلوم نیست چندان فایده‌ای بحال ما داشته باشد!».

دسته ای دیگر که هنوز آن ذات بیهمتایی را که پرستش می‌کنند، درست نشانخته و بعظمت و جرسوتی پی نبرده‌اند، اظهار میدارند: «شاید خداوند، در یک خلا» بی‌یابان، بسر می‌برد».

آورد » (۱) به عقیده حکماء الهی ، منشأ اصلی همه اشکالات ، این است که : ماطریقه صحیح عبادت و نیایش را نشناخته ایم ، در حقیقت این عبادت و نیایش نیست که کهنه شده ، بلکه روشی که ما برای انجام و برگزاری مراسم نیایش و پرستش بکار میبریم ، ارزش خود را از دست داده است .

نیایش های ما فاقد توجه و اخلاص است .

در دنیائی که به سرعت ، رو به تغییر میرود و همه چیز دستخوش تحول و دگرگونی میشود ، ما میخواهیم خداوند را عبادت کنیم ، یا در برابر عظمت او آن چنان سر فرود آوریم که در دوران پیچگی انجام داده ایم ، عبادتهای روزانه ما و همچنین

اعطابی که بصورت اشکالاتی لایحل ،

در نظر مخالفان نیایش ، ظاهر شده است ، شاید در تعلیمات مسیحیت ، همانظوری باشد که ایشان گفته اند ، در خصوص اینکه انسان

پراگماتیست بهمنوعان خود رجوع میکند تا رفع گرفتاریش را بنمایند ، باید توجه کرد که نه همیشه گرفتاریها به صورتی است که از دست دیگری برآید که آن را برطرف کند (مثل بیماریهایی که قابل درمان نیست) و نه همیشه آنها این چنین مردم مهربان و فداکاری هستند که چاره مشکلات انسان را بنمایند . اما اینکه نمیتوان از لحاظ

تاریخی منشأی برای پیدایش ایمان بدست آورد ، خود بهترین گواه این است که : ایمان ریشه فطری دارد و انسان مدامی که فطرتش آلوه نشده باشد ، بطور طبیعی بسوی آفریدگار خود روی میآورد .

که انسان معاصر ، پیر و فلسفه « پراگماتیسم » (۱) است و اگر نیازی بکمال و حمایت داشته باشد ، لازم نیست که دست نیاز ، بدرگاه خداوند دراز کند و با تضرع و استغاثه ، از او درخواست کمال و مستگیری نماید ، بلکه به انسان هائی چون خودش رجوع میکند و از آنها درخواست کمال و حمایت مینماید ، چه آنها هستند که میتوانند اسباب آسایش و دلخوشی او را فراهم و از سختی ها و گرفتاریها رهایش ساخته ، خواسته ها و آرمانهایش را جامه عمل بپوشند » .

« علاوه بر این ، خود مسئله ایمان نیز از لحاظ تاریخی بدوره ها و قرونی بسی تاریک میرسد که کار تحقیق در باره منشأ پیدایش آن را دشوار میسازد . در عصر ما مسائلی که از نظر گذشتگان قطعی و یقینی بوده ، در معرض شک و تردید قرار گرفته و قطعیت خود را از دست داده اند .

اینقدر که ما آثار قدرت خدا را در صحراء و جنگل ها مینگریم ، در مراکز تمدن و شهرهای عظیم و کاخهای آسمان خراش نمینگریم ، این از جمله مسائلی است که از قلمرو فکر و اندیشه ما خارج است و باید بکمال روانشناسی بحل آنها پرداخت و جوابهای دقیق و قانع کننده برای آنها بست

۱ - Pragmatisme یعنی پیروی از

مکتب اصلاح عمل (و بتعبیر صحیحتر : اصلاح صلاح عمل) ، برای اطلاع بیشتر رجوع شود بكتاب مبانی فلسفه ، تألیف دکتر سیاسی .

نیازمند است که با این قرن مناسب باشد» (۱) اولاً، حکماء الهی معاصر می‌گویند: اگر لازم است که نیایش دارای معنی و توأم با توجه و اخلاص باشد، باید الفاظ آن، نمایشی از وضع درونی نیایش کننده باشد و خلق و رفتار انسان نیز با آن تطبیق نماید، چقدر آسان است که انسان با حرص و اشتیاق و ترس و اندوه، به نیایش پردازد ولی درباره آنچه گفته و خواسته است، عملی انجام ندهد! یک نفر از دینداران میگفت که: «خداآوند به او نیروئی عطا کرده است که آنچه را بعنوان نیایش بر زبان می‌آورد، در زندگی نیز بکار می‌بند» آری اعتقاد، عمل، نیایش و کوشش انسان همه باید در یک مسیر بکار افتد. آنکه عبادت می‌کند باید در ضمن نیایشهای خود برای سعادت و رفاه مردم دعا کند و عملاً نیز

مسيحيت» دارد، و بهمین جهت است که توانسته خواسته‌ها و تمنیات طبیعی جوانان و همچنین طبقات دیگر را برآورده سازد.

در حقیقت نیایشهای مذهبی باید همچون نسیعی باشد که آتش‌هایی را که در زیر خاکستر باطن، نهان است شعله ور سازد، نیایشگر، «سینه‌ای آتش افروز» و «دلی پر سوز» می‌خواهد، بسا افرادی هستند که نمی‌توانند هرچه در دل یا وجдан ناخودآگاه خویش دارند، آشکار سازند اینجاست که دعا‌هائی که رهبران دینی پیشنهاد کرده‌اند، برای این افراد کمک مؤثری است. دعا‌های صحیفه سجادیه، از این لحاظ یکی از ذخیره‌ها و گنجهای گرانبهای اسلامی است که متأسفانه اروپای متعدد و تشننے کام، از چنین سرچشمۀ زلالی محروم است.

عبادتهاي روز‌های يكشنبه مسيحیها بدون توجه و بصورت تشریفاتی خشک و ظاهری انجام می‌گیرد و فقط گاهی بطور خصوصی واستثنایی ممکن است حرکتی باطنی و معنوی باشد ولی اغلب اوقات، با بی‌تفاوتو و عدم توجه و بی‌مبالاتی صورت می‌گیرد. یکی از جوانان می‌گفت: «عبادتهاي ما الفاظی است توخالی. ما در موقع عبادت، هیچگونه توجهی در قلب خود باانچه می‌گوییم نداریم و سراسر گفتار ما دروغ است و ظاهرسازی» نیایش و بطور کلی هر عبادتی باید از حالت و وضع درونی شخص، آغاز شود و با شرایط و اوضاع و احوال زندگی او مناسب باشد «کانون دوکلاس» می‌نویسد: «هنوز بشر، در قرن بیستم در جستجوی خداوند است. انسان برای شناسائی خداوند برق‌اری روابط بندگی میان خود و او به راههای

۱- این طرز تفکرها و ایرادها دلیل بسیار روشنی است بر این که: مسيحيت، با همه تشریفات و آداب و رسومی که در کلیساها رواج دارد، تتوانسته است روح تشننه‌نسل جوان اروپا را سیراب گرداند، از همین جهت است که برخی از دانشمندان و متفکران مذهبی آنها پیشنهاد می‌کنند که باید روش نیایش تغییر کند، زیرا عبادتها و نیایشهای معمولی قدیمی است و برای اجداد قرون وسطایی و احیاناً شبانان، بر فراز تپه‌های فلسطین و کشاورزان قدیمی خوب بوده است و به درد بشری که ماه را تسخیر کرده و از لحاظ علم و صنعت و تمدن، باوج قدرت رسیده است، نمی‌خورد. پیشنهاد تجدید نظر و ایجاد رفورم، در عبادت، ناشی از کمبودی است که «آئین

صغریه خود را مورد اعتراف قرار می دهیم ، اما گناهان کبیره خود را بست فراموشی می سپاریم .

در نیایش های دسته جمعی ، طویل

وار بگفتن یک « الهی آمنی » اکتفا می کنیم و به آثار عملی و معنوی نیایش توجهی نداریم . راستی چقدر آسان است که انسان در وقت نیایش ، بطور مبهم و سر بسته بگوید :

«باراً لله» مرا بخاطر گناهان رشت و نا پسندم بیامز و از تقصیرات ناشایسته ام در گذر » و چقدر دشوار است که با کمال صراحت ، انگشت ، روی خطاهای آشکار و تازه خود بگذارد و بگوید : «پروردگارا از تقصیر من در گذر ، زیرا امروز بخاطر منافع مادی خود فلان شخص را فریب دادم و مبغون ساختم » !

یکی از متفکران مذهبی معاصر ، می گوید :

« نیایش صحیح باید گزارشی دقیق و واقعی از اعمال انسان باشد — گزارش که همه نابخردیها و سر پیچیها و احساسات ماسیبت بذات خداوند ، حتی آن دسته از احساساتی که از شهوت ، سریچی یا عدم اعتقاد ، ناشی می شود ، در آن گنجانیده شده باشد » .

سپس اضافه می کند « مردان خدا و اولیای حق ، خدا را این چنین می خوانندند . آنان باراز و نیاز های عاشقانه و صریح خود نخیره گرانبهائی از ادبیات عرفانی بیاد کار گذاشتند . ایوب ، از شدت درد و رنج بخود می پیچید و در پیشگاه خداوند ، زمزمه هائی داشت که هم حاکم از عشق او و هم طینینی از خشم و غضب و اعتراض او نسبت بخداوند

خدمتگار مردم باشد و آنکه خدمتی برای مردم انجام می دهد ، باید متوجه باشد که این کار خود نوعی عبادت است و هیچکدام از یکدیگر جدا نیستند .

دوشیزه جوانی که سابقاً معتقد بود که انسان نمی تواند نسبت بخداوند و آخرت ، معرفتی بذلت آرد ، اظهار داشت که نسبت بمذهب عقیده ای تازه پیدا کرده و از انتقاد و اعتراض ، نسبت بمسائل مذهبی دست کشیده است ، او می گفت : « عقیده من این است که رفتار ما باید عبادت باشد . ما همانطوری که برای پرستش خداوند کوشش می کنیم ، باید برای خدمت بدیگران نیز کوشش باشیم » ممکن است حکمای الهی نیز با این مطلب موافق باشند . « را بی ابراهام هیچل » می گفت : « وقتی با مارتین لوتر کینگ قدم می زدم ، احسان می کردم که با هایم عبادت خداوند مشغولند » !

ثانیا : در اندیشه انسان معاصر ، نه تنها نیایش باید با اوضاع و احوال نیایش کنندۀ منطبق و با اعمال و عقاید و افکار او هماهنگ باشد ، بلکه باید با احترام و خضوع و خشوع ، در برابر خداوند بزرگ ، برحله اجرا در آید ، علت اینکه غالباً نیایش ها درست و کامل به نظر نمی آیند این است که واقعاً هم درست و کامل نیستند . آیا آنچه را که در اعماق قلبمان در باره خودمان معتقدیم ، با آنچه که در برابر خداوند ، بلقلة زبان زمزمه می کنیم وفق میدهد !

بسیاری از ما برای خطاهای و اغراقات دیگران دعا می کنیم ، در حالی که نظیر آن انحرافات و خطاهای از خودمان وجود دارد و آنها را نادیده می گیریم ، برخی از گناهان

آری نیایش باید وسیله‌ای برای تخلیه و تصفیه قلب و توأم با صراحت لهجه و خلوص باشد. انسان از این رهگذر، خود را بهتر می‌شناسد و بدرمان بسیاری از امراض و آلودگیهای باطنی توفیق حاصل می‌کند.

می‌نویسد: « آیا از برای تو سر است که ظلم نمایی و عمل دستهای خود را تعقیر کنی و بر مشاوره شریان روشنایی دهی؟! باز هم تأسف ما بحال اروپائیان بیشتر می‌شود زیرا بر اثر دوری از اسلام و قرآن، کارشان بجایی می‌کشد که پیغمبری بزرگوار چون ایوب را هنوز سازند که بخداوند نسبتی بعدها و چینین گستاخانه سخن کوید. و انگوهی چگونه ممکن است که انسان خدای ظالم وی انصاف و روشنایی بخش « مشاوره شریان » را پرسش کند! »

بود (۱) « فنلن » که در قرن هفدهم در فراسه، مقام سراسقفسی داشت می‌گوید: « اگر خداوند از شما سلب آسایش کرده است، هنگام نیایش، سر گذشت خود را برای او شرح دهید و از او بخواهید تا شما ر آسوده سازد » ...

۱ - در اینجا نگارنده، کاملاً تحت تاثیر تورات، قرار گرفته است، بررسی نیایش‌ها و راز و نیازهای پرسوز و گذار عاشقان بیدل و شیفتگان خداوند، احتیاج به دیدی و سیعتر و اطلاعاتی جامعتر دارد کسی که فقط مسأله را از دیدگاه تورات و انجیل بررسی می‌کند، بیشتر و بهتر از این نمیتواند قضاوی کند، برای اطلاع بیشتر در باره اینکه نویسنده مقاوله کامل تحت تاثیر تورات قرار گرفته است، بتورات، کتاب ایوب مراجمه نمایید. در فصل دهم آیه ۳ از کتاب ایوب

عجبای بدن انسان

یک انسان معمولی که ۷۰ کیلوگرم وزن داشته باشد مفترض در حدود ۱۳۷۵ گرم و قلبش ۳۰۰ گرم و کبدش ۱۶۰۰ گرم و کلیه هایش ۱۶۰ گرم وزن خواهد داشت.

انسان در شبانه روز معادل ۶۰۰ تا ۹۰۰ گرم عرق می‌کند.

گرم ترین نقطه بدن جگر است که ۳۹.۵ درجه حرارت دارد، و سرد ترین نقطه بدن کف پا است که درجه حرارت آن، سه درجه می‌باشد.

تلفات گلbulوں ها بطور متوسط در هر دقیقه ۱۸۰ میلیون گلbul قدر

است.